

Stenlændernes Spejdermuseum
2018

Stenlændernes Spejdermuseum

Kære alle

Med september måned kommer årsmødet. Og udover det er forfriskende og inspirerende at møde gamle spejdervenner fra museumsverden, der i hvert fald giver udtryk for en vis forståelse for vores til tider temmelig nørdede interesse, er det også tid til status for året.

Og året 2017/2018 har været et rigtig godt år på Stenlændernes Spejdermuseum. Hårdt og hektisk, men godt.

Vi fortsatte med vores aktiverende besøg for alle aldersklasser, og havde på den konto besøgsrekord i 2017 med 656 besøgende i større eller mindre grupper. Alle de besøgende gennemførte det specialdesignede forløb, der passer til deres alder og da vi kan konstatere, at have flere gengangere, må det åbenbart være noget som falder i god jord.

Det lykkedes os til dels at få planlægning og afvikling af besøgene sat på en fast formel, så det trækker færrest mulige ressourcer ud af den faste stab, og således at vi bedst muligt kan udnytte de hjælpende hænder, som vi har til rådighed på museet. Men det er bestemt et punkt, der kan arbejdes videre med at forfine.

For sideløbende har vi haft mange andre gryder i kog. Vores hjemmeside Spejderstaven.dk er yderligere blevet udbygget med beretninger om korpslejre og jamboree'er. Alt sammen i den grundige kildebaserede stil.

Der er endvidere kommet flere mærke-kategorier til på hjemmesiden, og hvem ved - måske bliver mit uniformsmærkekatalog-projekt overhalet indenom af it-teknologien. Vi halter dog lidt da vi indtil videre har koncentreret os om DDS og DDDS, mens

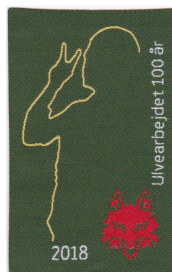
DDP endnu står i kulissen og venter. Men pigerne skal nok også få plads inden længe.

Vi har også arbejdet minutiøst videre med registreringsarbejdet om troppe, flokke, grupper, kolonner, divisioner og distrikter. Det er et kæmpe arbejde, der i den grad er besværliggjort af, at korpserne gennem tiden har gjort deres for at makulere de oplysninger, som vi nu skal bruge.

Men vi er fortrøstningsfulde, og vi har en plan om inden længe at offentliggøre det hidtidige arbejde på spejderstaven.dk. Vi mangler lige pt. en ide til den mest overskuelige måde at præsentere datoer og navne på. Vi har så et naivt håb om, at det vil medføre at endnu flere vil interessere sig for historien, når de pludselig kan følge deres gruppe eller divisions stamtræ tilbage i fortiden.

Udsprunget af dette arbejde valgte jeg at kaste mig over en registrering af divisionsmærker mv. Jeg planlagde at klare dette arbejde i løbet af en forlænget weekend, og nu har det taget 5 måneder, da der hele tiden fremkom ukendte varianter og andre spørgsmål. Her er det en fornøjelse, at gode folk har kunne bidrage med oplysninger og mærker, og resultatet er et mærkekatalog, som vi har med i papirform til alle. Det er en første udgave, da der med sikkerhed vil fremkomme en redigeret udgave inden næste årsmøde. Oversigten vil selvfølgelig også kunne ses elektronisk på Spejderstaven.dk

Som altid er november skiftedag på museet, og vi justerede også i 2017 vores udstilling. Spejdernes Lejr 2017 kom således til at sætte sit store præg på udstillingen sammen med ulveungernes 100 års jubilæum, hvor vi sammen med en række andre museer fik produceret et flot jubilæumsmærke.

Samtidig døbte vi 2018 "Patruljestanderens år" og lavede derfor også en lille udstilling der viser noget om standere gennem tiden.

Rigtig mange patruljer har indtil videre ladet sig inspirere til at "genopdage" patruljestanderen, og vi har kåret flere standere som de flotteste og præmieret dem med en sølvplade. I alt fem gange i løbet 2018 uddeler vi en sølvplade, så det kan nås endnu, hvis I hører om nogle, der vil være med på spøgen.

Stenlændernes Julemarked havde i 2017 jubilæum, og det fejrede vi med en særudstilling om de forgangne 40 års nisserier.

Til gengæld måtte vores store udstilling om Jamboreen i Japan og Holland lade livet, og lever nu videre på hjemmesiden. Her er det muligt for alle, at lade sig inspirere til andre udstillinger, da vores plancher ligger frit tilgængelige.

Endelig er vi begyndt at se på vores plakater, og herunder finde en mere optimal opbevaring end sammenrullede i paprør. Hvis der er nogle museer, der har gode erfaringer, hører vi meget gerne om det!

Vi har flere gange i løbet af året haft glæde af "tidsmaskinen" til at tidsbestemme uniformer, herunder var det en særlig glæde, at kunne hjælpe Nationalmuseet, med at få fastlagt en Nytårsparade. Hvis der er andre spejdermuseer, der har (især gamle) uniformer, som I ønsker at få i tidsmaskinen, så er det bare at sende et godt foto med så mange detaljer som muligt.

Med håb om et godt årsmøde.

Med Spejderhilsen

Morten Frederiksen, september 2018

Kronologien i troppe og grupper 1909-2018

-eller hvordan man forsøger at genskabe glemte data

Af Nils Wodschow, 2. september 2018

Baggrund

Hvor kom ideen fra?

Engang i efteråret 2016 efter SAFOS årsmødet i Esbjerg spurgte jeg Morten om der ikke var en samlet liste over troppe og grupper i DDDS/DDP/DDS inspireret af Mortens mærke-katalog og min nysgerrighed for "Det store billede".

Med et smil og måske "god fornøjelse" viste Morten mig samlingen af "Spejdersport" og "Pigespejderne" og sagde noget i retning af "Her er et godt sted at starte".

Der åbnede sig på ganske få timer en verden af oplysninger, men ud over Nordjyllands Spejdermuseums regionale oversigt på deres hjemmeside var alt andet langt fra fyldestgørende.

Yderligere nogle timer skabte totalt kaos og uden en struktur og systematik fra start var projektet kuldsejlet inden det overhovedet var kommet i gang.

Hurtigt fik jeg lært forkortelserne S, U, B, T, SK, R og mange andre. Kolonner dukkede op og så lige "Spejderkrigen" 1922-23. Og kadetter hos DDP.

En indsamling af oplysninger om troppe/grupper viste hurtigt, at oplysninger om kolonner, divisioner og distrikter er en ikke uvæsentlig del af sammenhængen.

Organisation

Med tiden udviklede de tre spejderkorps

Det Danske Spejderkorps 1909-1973 (DDDS)

Det Danske Pigespejderkorps 1910-1973 (DDP)

Det Danske Spejderkorps 1973- (DDS)

sig forskelligt i forhold til organisation. Justeringer betinget af op- og

nedgangstider i medlemstal og afspejling af samfundet generelt bl.a. ændrede amts- og kommunegrænser og Fritidslovens indførelse.

Fælles for de tre korps har variationen i enheder været endog meget stor, hvor troppe/grupper er startet, lukket, sammenlagt eller skiftet navn. Tilsvarende er divisioner blevet splittet, sammenlagt eller end- og i få tilfælde skiftet navn.

Kilder

Indsamling gennem trykte kilder, digitale kilder fra Blåt Medlem/Medlemsservice, kilder på internettet og personlig kommunikation har givet et detaljeret billede af mangfoldigheden og måske henvend 99% af samtlige trop- og gruppenavne fra starten i 1909/1910 og til nu. For kolonner, divisioner og distrikter er der næppe undsluppet et eneste navn.

Hvad kilderne dog i mindre omfang oplyser er startår (og dato) og andre væsentlige skæringsårstal for sammenlægninger og lukninger. Således er hovedparten af registreringerne fra de trykte kilder alene en omtale af trop/gruppe/kolonne/division/distrikt.

De væsentligste kilder er følgende:

Spejderblade/spejdermagasiner

Spejderblade og -magasiner, hvor der med varierende systematik er omtalt nye troppe/grupper, jubilæer og mere sjældent lukkede grupper. Specielt er der for DDDS i perioden 1921-1931 og 1940-1968 og for DDP i perioden 1932-1958 opgjort styrketal helt ned på tropsniveau.

Fra 1973 og frem er oplysninger på grupper stort set kun i forbindelse med særlige begivenheder eller annoncer om ledermangel/-søgning.

Jubilæumsskrifter

Særligt DDDS troppe har haft tradition for udgivelse af jubilæumsskrifter, men også divisioner har udgivet skrifter. De kendes også fra DDP og i nyere tid DDS.

www – hjemmesider

Spejderwiki, Facebook og gruppernes hjemmesider er gode kilder, men lider af manglende vedligeholdelse. Hvis en gruppe har en hjemmeside, er det dog sjældent, at der er et egentligt menupunkt ”historie”, der har alle detaljerne med. Oftest står i indledningen kun hvornår gruppen er startet.

Søgemaskiner giver enkelte og uventede oplysninger i forbindelse med større begivenheder eller arrangementer. Ved at søge på ”xx år jubilæum spejder dds” kommer interessante oplysninger frem.

Personlige meddelelser

Med udgangspunkt i hjemmesider er der en indgangsvinkel til en e-mail-adresse på en leder eller et styrelsesmedlem. Med en kort tekst om projektet, en vedhæftet folder og ikke mindst hvad der allerede er fremkommet af oplysninger om den pågældende gruppe eller grupper i byen/området kommer der hurtigt svar tilbage og oftest med et lille skulderklap.

Andre personlige meddelelser er f.eks. tidligere divisionsassistenter og -chefer med ”private” arkiver.

Spejdermuseer

På landets spejdermuseer gemmer der sig mange detaljer om troppe og gruppers deltagelse i arrangementer eller som adresselister i divisionsdokumenter.

Korpset/Blåt Medlem/Medlemsservice

Fra Blåt Medlem er der fremkommet filer med grupper og divisioner for perioden 1991-2005 og med lidt huller frem til 2011. Med Medlemsservice er det dog blevet vanskeligere at få udtræk og løbende opdatering.

Lokalarkiver

Der ligger en guldgrube af informationer i landets mange hundrede lokalarkiver. Gennem www.arkiv.dk er der adgang til de arkiver der benytter registreringsprogrammet Arkibas, men med varierende detaljeringsgrad.

Aviser

På www.mediestream.dk findes alle større danske aviser digitaliseret. Eneste ulempe er at kun aviser fra før ca. 1919, med enkelte undtagelser længere frem, er tilgængelige hjemmefra.

Sct. Georgs Gilderne i Danmark

Gilderne har medlemmer fra alle korps og det er lidt tilfældigt om der i de enkelte gilder i de enkelte distrikter lige er gamle ledere fra DDDS/DDP/DDS.

Vanskelige perioder

For DDDS er perioden 1968-1973 yderst sparsom, idet styrketalslisterne på tropsniveau udgik.

Tilsvarende for DDP, men her er perioden 1959-1973.

Efter sammenlægningen og til de første lister fra Blåt Medlem er oplysninger sporadiske.

Endelig er der huller i Medlemsservice 2012-2015 og grupper der er lukket i denne periode (samt i 2018) er der ikke meget kendskab til.

Registrering

Alle oplysninger om eksistensen (omtalt/start/sammenlagt/lukket) af enhederne er indtastet i et regneark (Excel) med forskellige faner. Til hver oplysning om eksistens er knyttet en kilde. Til kilden er knyttet årgang/årstal/sidetallet mm hvor det er relevant.

Fra de enkelte faner (ark) kan der filtreres og fra pivottabeller kan der uddrages statistik mm.

Status

I de enkelte dataark er der pr. 1. september 2018:

Kilder	1.438
Trop/gruppe	42.285
Division	5.271
Kolonne	1.504
Distrikt	338

Af de 42.285 trop/gruppe kan ca. 59,6% af linjerne tids- og stedfæstes med hensyn til sammenhæng, start og slut.

Af linjer om eksisterende grupper mangler 5.580 at blive knyttet til gamle DDDS/DDP troppe og eller en startdato eller sammenlægningsdato.

Vejen videre frem

Dels er der de sidste 40% af alle linjer der skal afklares i forhold til start/slut, dels er der hvordan data skal præsenteres eller gøre offentlige til kommentarer og kritik.